

ELS EFECTES DE LA CRISI ECONÒMICA EN LA INVESTIGACIÓ

Pedro M. Carrasco Sorli

L'actual situació econòmica és motiu d'una profunda preocupació social. El curs de la crisi econòmica qüestiona les bases mateixes de l'estat del benestar i genera una situació de desconcert les conseqüències de la qual s'estan projectant en la vida quotidiana dels ciutadans. Les universitats no estan exemptes d'aquesta crisi. Les mesures aplicades pels països europeus per reduir el dèficit públic incidiran inevitablement sobre les universitats; la situació és de dificultat per a tots i nosaltres no som l'excepció.

En el moment actual ens trobem en una crisi socioeconòmica de dimensions incalculables que afecta la Universitat d'una manera quasi paradoxal. D'una banda se la veu com una oportunitat de cara a la preparació de professionals i al desenvolupament de polítiques de R+D+I que ajuden al progrés tecnològic i, per tant, signifiquen una oportunitat enfront de la crisi. D'altra banda, la Universitat pot veure retallats els seus recursos tant en forma de pressupostos de funcionament com possiblement d'un descens en les subvencions a la investigació durant els anys vinents.

En certa manera, la Universitat ha de lluitar contra la seua pròpia imatge. És un fet que les universitats són empreses rendibles que, generant coneixement i desenvolupament tecnològic, multipliquen les inversions que reben. No obstant això, no és aquesta la imatge que es té de la Universitat. En més d'una ocasió se la considera un organisme de caràcter predominantment docent, apartat i independent de l'entorn socioeconòmic. Aquesta imatge no resistiria una anàlisi de l'evolució de la Universitat espanyola durant els darrers vint anys. Aquesta imatge pot posar en dubte l'oportunitat de la inversió en investigació i del finançament de la mateixa Universitat, seria un greu error caure en aquest tipus de raonament. En un discurs pronunciat a la Universitat de Navarra, Emilio Botín va dir que el futur de l'economia jau en «l'economia basada en el coneixement i la investigació»,

«LA MATEIXA UNIVERSITAT HA DE DONAR RESPOSTA A LA CRISI, ESPECIALMENT QUANT A INVESTIGACIÓ»



© MÈTODE

un terreny en el qual les universitats exerceixen un paper protagonista. Així mateix, va ressaltar que «els recursos públics i privats destinats a l'educació no han de considerar-se com una despesa, o siga, subjectes a ajustaments pressupostaris». De fet, i pel que fa a la universitat, la resposta a la crisi econòmica no ha de limitar-se a aspectes pressupostaris.

D'altra banda, la mateixa universitat ha de donar resposta a la crisi, especialment quant a investigació. En primer lloc, cal optimitzar l'ús dels recursos. Fent una mica d'autocrítica, podem acceptar que falten mesures adreçades a millorar els costos de la investigació i a coordinar l'adquisició i la utilització dels recursos, especialment pel que fa a les infraestructures. En segon lloc, es fa necessària una valoració de la pròpia investigació que permeta definir una sèrie de línies el desenvolupament de les quals pot, de fet, ajudar a afrontar el procés d'eixida de la crisi. Possiblement la definició d'aquestes línies actuaria també

com un mecanisme de captació de recursos procedents del sector privat, una de les assignatures pendents del finançament de la universitat en el sistema universitari espanyol.

Per tot això, és necessari que les universitats públiques demostren dia a dia la seua rendibilitat i alt nivell de generació de recursos per a la societat. En aquest marc, també ha de reincidir l'esforç dels investigadors en el moment de divulgar la seua investigació, amb rigor i excel·lència. La revista MÈTODE és un bon exemple de la manera com la popularització de la ciència pot dur-se a terme amb exigència i qualitat. I en aquests temps tan complicats, pense sincerament que la comunitat universitària ha de reflexionar profundament sobre el seu compromís social i sobre la necessitat, cada vegada més urgent, de potenciar tots els seus recursos per a fer arribar la seua investigació a tots els ciutadans. ☺

Pedro M. Carrasco Sorli. Vicerector d'Investigació de la Universitat de València.